प्रदेश सभा

सुदूरपश्चिम प्रदेश

२०७५/ १० /११

तेस्रो अधिवेशन

(दोस्रो बैठक)

बाचन पत्र (रिडिङ्ग पेपर)

१. माननीय सदस्यहरू,

यस सभाको तेस्रो अधिवेशनको दोस्रो बैठकको कार्वाही प्रारम्भ हुन्छ ।

२. माननीय सदस्यहरू

सुदूरपश्चिम प्रदेशको प्रदेश सभा नियमावली, २०७४ को नियम ५७ बमोजिम समसामयिकविषयमा बोल्नका लागि विशेष समय माग भई आएकोले उक्त सयम निर्धारर्ण गरेको छु । विशेष समयमा बोल्नु हुने प्रत्येक माननीय सदस्यहरुको लागि ५ मिनेटको समय निर्धारण गरेको छु ।

सर्वप्रथम माननीयश्री **कृष्ण बहादुर चौधरी**लाई समय दिन्छु ।

मा.कृष्ण बहादुर चौधरीः—माननीय सभामुख महोदय यस सुदूरपश्चिम प्रदेश को तेस्रो अधिवेसन अर्थाद यो हिउदेअधिवेसन पनि हो । यसलाइ हामी कानून निर्माण को अधिवेसन भनेर पनि हामी वुज्द छौ । यो सुदूर पशिचम प्रदेस सरकार २ तिहाइ वहुमतको वलियो सरकारहो तर १ वर्षमा जनताले चाहेका जन अपेक्षा अनुसार काम गर्न सकेको अवस्था छैन । त्यस कारणले हामी यो तेस्रे अधिवेसन अर्थाद यो विधेक अधिवेसन कानून निर्माणको हामी दोस्रो वैठकमा हामी छौ । मलाइलाग्छ अव आउनेदिन हरुमा योप्रदेश सरकार सुदूरपश्चिम प्रदेश सरकार र यो सन्सदले जनताले चाहेका जनताले आसागरेका काम हरु हामीले आउने दिनहरुमा हामीले गर्नैपर्ने हुन्छ । म यो अधिवेसनको आउने दिन हरुमा यो प्रदेश सरकारले सव राजनितिक दलहरुलाइ समेटेर यो प्रदेशमा खासगरेर विकासका कामहरु अहिले सम्महुन सकेको जनताले अनुभुति गर्नपाको छैन । त्यस कारणले यो अधिवेशन यो सनसदले यो सभाले हाम्रो प्रदेशकालागि चाहिने सवै असल कानुन हरु राम्रा कानुन हरु जो विकासलाइ वाधाछन । ति कानुहरु हामिले वनाएर यो प्रदेशको उज्वल भविस्यको खासगरेर यो प्रदेशको सान्ति सुरक्षा सुशासनतिर वड्न सकोस यहि म यो अधिवेसन लाइ सुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छु । जनताले ढुलो जनमतका साथ अहिले ने.क.पा. पाटिलाइ वहुमतको सरकार वनाएर यो प्रदेशलाइ विभिन्न हिसाफले यो प्रदेशलाइ अगाढी वडाउछ भन्ने जुन आसा थियो । त्यो भाको छैन । हामी सवैले महसुस गरेका छौ । खास गरेर हामी २०७४ /७५ मा जव हामी गयौ त्यो २०७४/७५को वजेट मलाइलाग्छ काम लाग्न सकेन हामिलेत यो देखेनौ त्याहाँ अलिकति कम्जोरि भयो । त्यसपछि यो २०७५/७६ को वजेटपनि अहिले सम्म २ प्रतिसत पनि खर्च भाको अवस्था छैन । यो चाहि यो प्रदेसका लागि सारै लाज लाग्ने कुरा हो । त्यसकारण त्यस प्रतिपनि यो सरकारले सोच्नु पर्छ । ध्यान दिनुपर्छ । १ वर्ष करिव वित्यो अलिसम्म यो सुदूर

पश्चिमका जनता हरुले यो प्रदेश सरकारले गरेको विकास होस काम हो भनेर एउटा गन्ध सम्म पाको अवस्था छैन । जनताले सोध्नेगर्छन प्रदेश सरकार वन्यो २ तिहाइ वहुमतको सरकार वन्यो तर खोइ प्रदेश सरकारले कामगर्न सकेको जनतालाइ जवाफ दिनलाइ पनि हामी सवासद हरुलाइ लाज लाग्छ । त्यसकारणले यो सुस्त अवस्थामा यदि योसरकार गयो भने मत धेरै संकागर्छु अव यो प्रदेसको २०७५/७६को वजेट पनि फ्रिजहुन्छ । यो फ्रिज भयोभने यो सरकार असफल देखिन्छ । जनताले प्रश्न उठाउछन त्यसकारण यसपर्ति पनि हाम्रो यो प्रदेशको सरकारले पनि ध्यान दिनु पर्छ र त्यस अर्थ हामिले केगर्दा यो प्रदेसको विकासगर्दाखरि गर्नुपर्न हुन्छ साच्चिकै यो प्रदेश हाम्रो प्रदेशहो र यो सुदूर पश्चिम प्रदेस विगतका दिन हरुमा हामिले जुन गरिविको चपेटामा थियौ । यथा स्थितिमा हामिले यो सुस्त गतिमा काम गर्ने गर्‍यौं भने साच्चिकै हामी केन्द्रमात हामिले भन्नेगरेका थियौकि सुदूर पश्चिम हामि धेरैटढा छौ । अझैपनि हामी धेरैवर्ष टाढा रहन्छौ । त्यसकारण यसपर्ति हामी सवैले आत्मसात गर्नुपर्दछ । हामिले कसरि हाम्रो प्रदेशलाइ योसुदूर पश्चिम प्रदेसलाइ हाम्रो संघिय सरकारका प्रधान मन्त्री के.पि.सर्मा ओलिले भन्नुहुन्छ । हामि यो देसका नागरिक हरुलाइ सुखिवनाउछौ योदेशलाइ सम्वृद्ध वनाउछौ । हामी त्यो सपना कसरि पुरा गर्न सक्छौ । सक्दैनौ । हामी भषणमा धेरैकुरा गछौ । धेरै कुरा वोल्ने गर्छौ । धेरै कुरा भासणगर्छौ ।गफ गर्छा अव यो गफले भासणले उखानटुक्काले हाम्रो योदेश यो प्रदेश समवृद्ध हुन सक्दैन । त्यसकारण हामी सवैले आसगरेर यो सरकारको ध्यान चाहि जानुपर्छ हामी सवैले हाफ्नो छातिमा हातराखेर जुन प्रण गरेका छौ । त्यता तिर हाम्रो ध्यान जानुपर्ने देखिन्छ तर यतातिर यो सरकारको ध्यन जावस भन्दै म फेरिपनि योप्रदेश सरकारलाइ जोरदार रुपले आग्रह गर्न चाहन्छु । यो प्रदेशलाइ संघिय सरकारले मात्रै वनाउने हैन र यो प्रदेशलाइ अरु प्रदेशका जनताहरुले पनि वनाउने हौनन् । अरु प्रदेशका सरकारले पनि वनाउने हैन । यो प्रदेशलाइ तपाइ हामिसवै मिलेर पवनाउने हो । याहाँ पटक पटक अवाज उठ्ने गरेको छ ७४/७५ को वोजेट पक्षपात ढंगले वितरण भयो । वास्तम्मा यो ढाट्नु हुदैन । यो वास्तविक कुरा पनि हो । साथिहरुले कुनै समयमा भन्नुगर्ने हुनथ्यो । हाम्रो सरकार आयो भने हामी सरकारमा गयौभने सत्ता संचालन गर्‍यौंभने रातारात यो प्रलेशलाइ वा यो देशलाइ स्विजरलेन्ड वनाउछौ । भनेर साथि हरुले भन्नु हुनथ्यो । आज २ तिहाइ वहुमतको सरकारछ त्यो कुरालाइ हामिले विर्सनुहुन्न । त्यो कुरालायइ हामिले विर्से भने भोलि हाम्रैघाटा हुन्छ । त्यस कारणले त्यतातिर पनि हाम्रो ध्यान जानु पर्ने देखिन्छ । सथीहरुले भन्नेगर्नु हुन्छ । भर्खर १वर्ष भयो यो वच्चैहो वास्तममा वच्चात वच्चैहो वच्चा कतिसम्म वच्चा ? हाम्रो यो सान्सदको आयुचै ५ वर्ष सम्म मात्रैहो १ वर्षमा हामी वच्चै भन्यौ भने वच्चात ५ वर्ष १० वर्ष पनि वच्चै हुन्छ अनि ५ वर्ष पछि यसको आयु जान्छ । हामी कहिले कामगर्ने त्यसकारण वच्चाहैन । १ वर्ष भैसक्यो । अव हामिले कामगर्ने हुनुपर्छ । फेरिपनी अन्तमा म यो हाम्रो प्रदेश सरकार दरिलो हुनुपर्छ । वलियो हुनुपर्छ । २ तिहाइ वहुमतको सरकार हो । हामिले भिजनराखेर हामी यो प्रदेशलाइ कसरि अगाढी वडाउने ध्यान दिनुपर्छ । यहि म मेरो तर्फवाट यति मात्र राख्न चाहान्छु । यो अधिवेसन कोपनी सुभकामना यो सरकारको पनी सुभकामना आएन । र यस वर्षमा राम्रो काम गर्न सकोस भन्ने सुभकामना दिदै विदाहुन्छु धन्यावाद ।

मा०श्री कुमारी नन्दा बम :– सभामुख महोदय सर्वपर्थम हिउदे अधिवेसनको सफलताको सुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छु प्रदेश सरकार गठन भएको करिव १वर्ष पुग्दैछ

आज सुदुर पशिचमेली वासिहरुले प्रतेक ठँउमा कोइसन गर्दैछन १ वर्ष भित्र प्रदेश सरकारको काम के के गर्नुभयो । भनेर जुन ठाउमा हामी जान्छौ । त्यहि ठाउमा हामिलाइ कोइसन गर्दैछन हामिसंग जवाफ छैन । सभामुख महोदय प्रदेश गठनको प्रारम्भिक क्रममा सरकारका आधिकारिक वेक्तीले भन्नुभएको थियो ३ वर्ष भित्र भारतमा रहेका नेपाली कामदार हरुलाइ नेपालमा फर्काउछौ । भनेर आज त्यहि कोइसन हामिलाइ गर्दैछन कति कामदारहरु भारतवाट नेपाल फर्काएकोछ । भनेर मलाइपनि एकिन जानकारी नभको हुदा म यो प्रदेश सरकारलाइ मेरोपनि यहि कोइसनछ र यो सदनलाइ जानकारि हुनुपर्दछ र त्यो कार्य काहा पुगेकोछ कति प्रतिशत नेपालि कामदार हरु भारत वाट नेपाल फर्काएको छ । भनेर न.१ न.२ भरखर अस्तिमात्रै यो प्रदेश सरकारले थप कार्यक्रम अथवा थप वजेट स्वृक्र भयो । भन्ने कुरा आइराखेको छ । हो २०७५ ⁄ ७६ को वोजेट कार्यानयन भैसकेपछि अर्थाद २०७५ ⁄ ७६को वजेट अपुग भएर नया वजेट ल्याएको हो । यसको जानकारि यो सदनले पाउनु पार्दछ २०७५ ⁄ ७६ को वजेटमा वजेटको शिद्धन्त विपरित डल्लो ववेट राख्ने त्यो डल्लो वजेटलाइ जतिवेला चाहियो त्यतिवेला मन्त्री परिसदको निर्णय वाट वजेट ल्याउने यदि मन्त्री परिसदको निर्णयवाट वजेट आउनेहो भने यो सदनको के कामछ । सभामुख महोदय योसदन नभएपनि हुदो रहेछ । यसकारण जुन अहिले थप वजेट ल्याएकोछ । यो थप वजेट सदनलाइ वाइपास गरेर ल्याएको छ । यसमा प्रदेश सरकारले सोच्नै प्रदछ । अर्को कुरा जुन पुर्वाधार विकासका नाममा २ करोड प्रत्यक्ष निर्वाचित सदस्यलाइ वाडने भनिएको छ । त्यो प्रत्यक्ष निर्वाचित सदस्य हरुको एकल कार्य विधिले निर्णयगरेर यो सरकारले यो मन्त्री परिसदले गराइएको छ । एदि यस सदनमा भएका माननीय सदस्य ५३ जना फरक फरक वर्गको हो । यो सरकारले यो जवाफ दिनै पर्दछ ३२ जाना प्रत्यक्ष निर्वाचित पर्णालि वाट याहा आउनु भएकोछ । २१ जना समानुपातिक समावेसि सिद्धन्तको आधारमा याहा आउनु भएको छ । त्यो पनि जनताको प्रतिनिधिबत्व गर्नेहुन वा हैनन ? यसको जवाफ यो सरकारले यो सदनलाइ दिनैपर्छ यदि समानुपतिक सिद्धन्तवाट आएको (ख) श्रेणिको हो प्रत्यक्ष प्रणालि (क) श्रेणिको हो भनेर पुरुफ दिनु पर्दछ । अन्था ५३ जना माननीय सदस्य हरुले त्यो अधिकारलाइ पर्योग गर्न पाउनु पर्दछ । हामी नजिकैको छिमेकि प्रदेश कर्णालीमा यो भएको छैन । त्यो कर्णली मात्रै हैन प्रदेश न. २ देखि लिएर प्रदेश न ६ सम्म यो निर्णय गरेको छैन । प्रदेश न.१ र प्रदेश न.७ ले अर्थाद सुदूरपश्चिम प्रदेशले यो निर्णय गर्‍यो । यो निर्णय गर्ने त्यो प्रदेश सरकारलाइ र मन्त्री परिसदलाइ यो जुन कार्यविधि वनेकोछ । त्यो खारिज हुर्नुपर्दछ । भन्ने मेरो जोरदार मागछ । हैनभने पछि हुनत हामी सुदूरपश्चिम प्रदेश आज निर्मला पन्त जस्ती वालिकाको निर्मम्ता पुर्वक हत्या र वलतकार भएका प्रदेशका प्रदेश सभा सदस्य पनि हुन र प्रदेश सभा भनेर चिनिएकोछ । निर्मला पन्त जस्तो अवोध वालिकाले न्याए पाउन सकिराखेको छैन र हामी समावेसी समानुपातिक सिद्धान्तवाट आएका एउटा त्यस्तै वर्गवाट आएका पनि हौ । र हामिलाइत विभेद गरिनेनै थियो । यो विभेदकारि निर्णय हामिलाइ मान्यहुने छैन । प्रदेश सभाका सदस्य लाइ मात्रै विभेद भएको हैन सुदूर पश्चिमका महिला जनजाती आदिवासि दलित वर्गलाइ विभेद गरिएको हो त्यसकारण यसलाइ सच्याउनु पर्दछ । यो सरकारले एतिमात्रै हैन अहिले वाहिर वाहिर धेरैकुराहरु सुनिरहेका छन । यो मन्त्री मन्त्रालय का विभिन्न निर्णय हरु चाहि यो मन्त्रालय हरुले पोइलेसि वनाउने कामहो । अर्थाद त्याहाँका विभिन्न सामग्री हरु खरिद गरेर मन्त्रालय अन्तरगतका कार्यालय हरुलाइ वितरणगर्ने काम हो । यस्ता कुरा हरु अहिले मार्केटमा थुप्रै आइरहेकाछन । तसअर्थ यसको वारेमा पनि समयमानै सोच्न जरुरिछ र अन्तमा के भन्नचाहन्छु भने जुन याहाँ उपस्थित हुनु मएका हाम्रा अर्थमन्त्री ज्युले

यहि रोस्टम वाट भन्नुभएको थियो । यो डल्लो ववजेटलाइ हामी सत्ता पक्ष प्रतिपक्ष नभनिकन समान ढंगवाट हामी तपाइहरुको अगाढी यो सदनमा जानकारि दिएर तपाइहरुका अगाढी फुटाएर लान्छौ । भन्नु भाको थियो । आज यसको वर्खिलाप मा यो निर्णय भएको छ । तसअर्थ यसलाइ सच्याउनु प्रदछ । यसमा पनि मेरो जोरदार मागछ । सभामुख महोदय यतिभन्दै मेरो समयपनि सकिसकेको छ । मेरो दुइ शव्द यहि टुङ्ग्याउछु धन्यावाद ।

मा० अक्कल बहादुर रावल :– सभामुख महोदय हिउदे अधिवेसनको दोस्रो वैठक चलिराखेको छ । यस अवसरमा यस अधिवेसनको सफलताको म कामना गर्न चाहन्छु । विशेष गरि म सर्वपर्थम २०७५ माघ ९ गते देश अर्थाद हाम्रै प्रदेशको पनि विभिन्न ठाउमा प्राक्रितिक प्रकोपका कारणले गर्दा मानविय क्षति हुन पुगेकोछ । जस्तै डडेलधुरामा १ जना मान्छेको चट्ङका कारणले निधन भएको छ । भने वाजुरामा पनि त्यस्तै क्षति हरु भैराखेको खवर हरु आइराखेको छ । अछामको पत्रंदेवल नगरपालिका वडा न. ७ मा १८ जना चट्याङका कारण एकै ठाउमा घाइते हुन पुगेका छन । ७ जना को अवस्था गम्भिरछ । त्यसैगरि वान्डी गढि जैगड गाउपलिका मा पनि चट्याङका कारणले घटना घटेको कुरा आएकोछ । त्यसैले गर्दा यि विभिन्न घटना हरु पर्ति म दुःखवेक्त गर्न चाहान्छु । म सभामुख ज्यू मार्फत यो सदनमा सरकारले यि विभिन्न घटना हरुमा भैरहेका मानविय क्षति हरुका वारेमा विवरण हरु संकलन गरेर तत्काल राहत तथा उपचार तत्कालिन प्रार्थमिक उपचारका निम्ती सहजिकरण गर्नु पर्छ । भन्ने कुरा माग गर्न चाहन्छु । अर्कोतिर विषेस गरि अछामको पत्रंदेवल नगरपालिका वडा न. ७ मा १८ जना घाइते भए कसरी भन्दाखेरि चट्याङ पुरै मासमा चट्याङपर्ने हुदैन । सामान्यतया चट्याङपनि एउटा निस्चित ठाउमा पर्नेगर्दछ । त्याहाँ एउटा विजुलिको पोलमा अर्थिङ नगरेका कारणले गर्दाखेरि त्यो घर घरमा त्यो समाजमा पुरै एउटा पोल मार्फत त्यसले एउटा मानविय क्षति गर्‍यो र कुने भौतिक संरचना वनाउदाखेरि उक्त वस्तिमा पर्ने त्यसको पर्भाव का वारेमापनि त्यो निर्माण गर्ने कमपनि हरुले त्योध्यान नदिदाखेरि त्यो मानविय क्षति भएको छ । म माग गर्न चाहन्छु म यो सदन समक्ष त्यस्ता विभिन्न कम्पनि वा सस्थाहरुले त्यस्ता काम हरुमा जवाफ देहि हुनु पर्दछ र जसका लापर्वाहिका कारणले त्यो घटना घट्न पुगेकोछ । साथसाथै विसेश गरि हाम्रो प्रदेश सभाको महत्तपुर्ण कामको सन्द्रभमा तपाइ हामिलाइ थाहाछ । अन्य प्रदेशमा प्रदेशको राजधानि तोक्ने कुरा अझै जटिल वन्दै गैराखेको वेला हाम्रो प्रदेश यस्तो प्रदेश हो । जस्ले राजधानिको नाम र केन्द्रलाइ सहज ढंगले हलगर्न सकेको छ । तर पछिल्लो चरणमा आउदाखेरि राजधानिलाइ हामिले ५ वर्ष भित्र कस्तोवनाउने त्यसको भौतिक संरचना कसरि छिटो भन्दा छिटो वनाएर लैजाने यसलाइ अगाढी वढाएर लैजान जरुरि छ । किनकि विभिन्न वातावर्णिय मुल्लाङ्कनका कुराहरु छन । ति वातावर्णिय मुल्लाङ्कनका कुराहरुलाइ पनि दुर्तगतिमा अगाडि वडाएर हामिले प्रदेशको राजधानिको सुन्दर अनुहार देख्नका निम्ती सुदूर पश्चिमका जनता हरु आतुर छन । त्यसैले त्यता तिर सरकारको ध्यान जाओस भन्ने म सुझाव दिन चाहन्छु साथसाथै राष्ट्रिय गौरवका आयोजना हरु तपाइ हामिलाइ थाह छन । खुटिया दिपायल सडकका कुरा त्यसपछि सेति लोगमार्गका कुरा वातावर्ण मुल्लाङ्कन नभएको भनेर विभिन्न कारण हरुले गर्दा ती वर्षौ सम्म रोकिन पुगेका छन र राज्यको वजेट त्यतिकै खर्च गैराखेको छ । त्यसपर्ति अव हामिले विलम्व गर्नु हुदैन । किनकि दुरदराजका वस्ती हरुमा सहज ढंगले यतायात का सुविधा सहज ढगंले हुनेकुराहरु वाट हामि वन्चित हुनु परेको छ । त्यसैले गर्दा सहजढंगले

हाम्रो प्रदेश सरकारले हामी सवै लागेर यसलाइ कसरि हुन्छ ? यसको नितिगत गाठो कसरि फुकाउन सक्दछौं। हामी यतातिर ध्नदिनु पर्दछ ।जस्तो मलाइ लाग्दछ र अर्को तिर ठेक्का अहिले जता ततै के चलेकोछभने मलाइ केलाग्छ भने प्रदेशको वजेट कार्यानयन हुन वजेट गएकोछ । सवै ठाउमा कुन ठाउमा कति सन्तुलन भयो । त्यो आफ्नो ठाँउमाछ तर अधिक रुपमा सन्तुलन भएको हामिलाइ महसुस भएकोछ पछिल्लो चरणमा आउदाखेरि यसलाइ कार्यानयनमा लैजानेकुरामा सरकार लागिराखेको छ । मलाइ महसुस भएकोछ । पछिल्लो चरणमा दुर्तगतिमा यसका निर्देसिका हरु वनाउने कार्यानयन गर्ने कार्य योजना हरु वनाएर आवस्यक कर्मचारि हरु खटन पटन गर्दै अगाढी वडाउन तिर योसरकार लागिराको छ । मलाइ महसुस भाको छ । तर पनि विलम्भ भैराखेको छ । किनभने हामि संघियता हाम्रालागि नया अभ्यास हो । त्यसैलेगर्दा यो नया अभ्यास मा जादाखेरि कर्मचरिका सामायोजनका कुराहरु र ठिक ठिक ठाउमा हाम्रा संरचनाहरु नहुनु प्रदेशका जटिलता हरु अवस्य पनि छन । ति जटिलता हरुलाइ चिर्दै प्रदेश सरकार अगाढी वढीराखेकोछ । यसका निम्ती सलाम छ र साथ साथै यो अगाढी वढी रहदा मलाइ केलाग्दछ भने फेरि माफिया हरु फेरि सल्वलाउने खतरा देखिन्छ । याहाँ माफिया हरु सल्वलाउने खतरा देखिन्छ । वर्षैदेखि ठेक्का पट्टालिएर राज्यवाट छेतिपुर्ति समेत भराउन पल्केका ठुलठुला ठेकेदार हरु फेरि हाम्रो वरिपरि फेरि चक्कर लगाउन सुरुगरेका छन । यसवाट सतर्क हुदै हाम्रो संरचना हरुलाइ हामिले जनताको सह भागिता सहितको वनाउनु जरुरिछ यो वजेटको कार्यानयन को पक्षमा म यो कुरा राखन चाहन्छु । त्यसैले प्रदेशको अर्को कुरा केहोभने अव हामि सामाजवाद उनमुख जुन अलि हामि सामाजवाद उनमुख को परिकल्पना गरेकाछौ । अव सुदुर पश्चिम प्रदेशलाइ भ्रटाचारमा सुन्य सहनसिलता भएको प्रदेशको रुपमा हामिले लिनुपर्दछ । सुन्यसहनसिलता हुनसके मात्रै हाम्रो प्रदेशको विकास हुन सक्दछ । फेरि हामी हिजोकै ढर्राले हिजोकै प्रम्परागत मान्ता वाट अगाढि वड्न सक्यौभने हाम्रो प्रदेश समवृद्ध हुन सक्दैन र तिनै प्रविर्तिहरु हिजो जो सिहँदरवार वरिपरि थिए आज प्रदेश र स्थानिय तहको वरिपरि तिनै प्रवृतिहरु घुमिराखेको सन्द्रभमा अव तपाइ हामिले चनाखो हुदै आगामि दिनका पाइलाहरु समाजवाद उनमुख यात्रामा अगाढी वडाउनका निम्ती हामी सवैले ति प्रवृतिहरुलाइ पछार्दै अगाढी वड्नुपर्ने जुन जटिलताछ । यसका निम्ति म सवैलाइ यो सदनलाइ एक ढिक्का हुन भन्ने कामना दिन चाहन्छु र विदा हुन्छु धन्यावाद नमस्कार ।

मा० श्री लाल बहादुर खड्का :–सभामुख महोदय कन्चनपुर जिल्लाको भिमदत्त नगरपालिका महेन्द्र नगर भित्ररहेको नगरविकास समितिको जग्गा अवैध ढंगले सयौ घर वनेको लिचका नाममा सयौ घरवननेको अवस्था छ । अत्यन्त हिजोको गुरुयोजना विपरित कुनैकानुनि प्रक्रिया नअप्नाइ कन पदाधिकारि र भु–माफिया हरु मिलेर जसका नाममा रातारात जुनखालको घर वनिरहेको अवस्था थियो । कन्चनपुर जिल्लावाट पर्तिनिधित्व गर्ने प्रमुख सचेतक माननिय तारालामा सहित हामि पाँचै जना प्रदेश सभा सदस्यहरु र कन्नपुरवाट पर्तिनिधित्वगर्ने राज्यमन्त्री प्रकास रावल समेत भिमदत्त नगरपालिका प्रमुख दुवै पार्टि ने.का.पा र ने.क.पा.का जिल्ला प्रमुख सहित हामिले प्रमुख जिल्ला अधिकारि लाइ हामिले तत्काल यसलाइ सुचना जाहेरगरेर काम रोक्नेर कार्वाहि गर्नेकाम अगाडि वडाउ भनेको हामिलाइ १ महिना भैसकेको छ । हामिले नगरविकास समेति खारिज गर्ने अवैध रुपले वनेकाघर टहरा हरु हटाउने र त्यो अवैध रुपले घरटहरा वनाउने माफिया र पदाधिकारि जोसुकैहोस त्यसलाइ कार्वाहि गर्न कानुनको दायरामा ल्याउने काममा हामि त्याहाँका सवै राजनैतिक पाटिहरु निर्वाचित जन पर्तिनिधिहरु र राजनिति सम्वन्धी आवद्ध युवा विद्यर्थी

साथिहरु आन्दोलनमै छन । यो कुरा अगाढी वडाइ रहदा अहिले नेपाल सरकारले समेतिलाइ खारिज गर्नेकाम सम्म भएको छ र पुनह छानविनका कुराहरु आका छन । त्यसो हुनाले म पुन्ह यहि सदन मार्फत नेपाल सरकारलाइ त्याहा वनेका अवैध घर टहरालाइ भत्काउने गुरुयोजना अनुसार नगरविकास संगको जग्गाको संरक्षण गर्ने र त्याहा त्यो कार्यमा संलग्न जो कोहि होस पदापधिकारि लगाएत भु–माफिया हरुलाइ कानुनि दायरामा ल्याउनकालागी म जोरदार माग गर्न चाहन्छु र त्यसैगरि हामिले धेरै मेहनतका साथ अत्यन्त लामो संघर्स पछाढी स्थापित सुदुरपश्चिम विस्वविद्यालयमा ६ जना केन्द्रीय क्यम्पसका कर्मचारि र प्राद्यापक हरुको आवस्यक्ता त्याहा हुदैगर्दा केद्रिय क्यामपसको कार्यालय पनि ताला वन्धी छ । विस्वविद्यलयको कार्यालय पनि ताला वन्धि छ । तर घरमै वसेर ५३ जनालाइ कुनै निवेदन नहालिकन ५३ जनालाइ भर्ना गर्नेकाम भयो । त्यसको पनि हाकिले लेखित रुपमै प्रमुख जिल्लाअधिकारि , प्रधामन्त्री र शिक्षा मन्त्रीलाइ ग्यापन पत्र वुझाएका छौ । र अहिले त्यो ५३ जना खालिगर्यौ भन्ने सुन्नमा आएकोछ । फेरि कति वेलाहो त्याहाँ ५३ जना हाजिर लाउने वेला हुन सक्छ । मैले यो गरिमामय सदन मार्फत नेपाल सरकारको ध्यान आकर्षण गराए विगत देखि केन्द्रीय योजनाका रुपमा संचालन भएका योजनाहरु ठेक्का पट्टाभै अधुरा रहेका योजना हरु अहिले अल्पत्र अवष्थामा छन । प्रदेश सरकारलाइ योजनाको लिस्ट मात्रै वुझाएको योमजनाका अरु विवरण समेत प्रप्त नभएको भन्ने हामिले मन्त्रालयमा त्यस्तो सुन्नमा आएकोछ । त्यसोभएको हुनाले कन्चनपुरको अत्यन्त महत्वपुर्ण राजमार्ग दैजि जोगवुडा सडक कलुवापुर वेलौरि सडक लगाएतका यो प्रदेश भरिका केन्द्रीय योजना हरुलाइ तत्काल प्रदेश सरकालरले संचालन गर्नकालागि केन्द्री सरकार संग समुनय गर्नकालागि म अनुरोध गर्न चाहन्छु यस संगै खाने पानिका पुराना योजनाहरुको त्यहि अवस्थाछ । हिजो संचालनभएका विगत देखि संचालनभएका करौडौको स्टमेटमा सुरुभएका योजनाहरु अहिले ५ लाख १० लाख ३ लाख ४लाख मात्रै त्यसमा रकम विनियोजन भएर योजना हुन नसक्ने खालको जुन समस्या छ । त्यसमा म सरकारको गम्भिर द्यान आकर्सण गराउन चाहन्छु । त्यसैगरि यस आर्थिक वर्षमा विनियोजित वजेट र योजनाहरु को केहिकाम सुरु भएको छ । तर ६ महिना विति सक्यो त्यसो हुनाले अव यो महिना भित्र सवै प्राविधिक प्रक्रियाहरु पुरा गरेर अर्को महिनादेखि काम गर्ने ढंगले योजनागत ढंगले सरकारलाइ अगाढी वडाउन यो समायोजनका कारणले यदि यो समस्याहो भने यहि सदनले संकल्प प्रस्ताव पास गरेर भएपनि कुन रुपमा हो क्रमचारिको व्यवस्थापन भएपनि ति योजनालाइ अगाढी वडाउनकालागि मैले अनुरोध गर्न चाहन्छु । त्यसैगरि यस क्षेत्रमा रहेको जग्गाको समस्या लामो समय देखि पचाँसौ वर्षदेखि मान्छे वस्दै आएका छन । कतिपयको नाप नक्सा भएको छ । कतिपयको नाप नक्सा हुन वाकिछ । र कतिपयले विगतका आयोगवाट लालपुर्जा पाएका छन । र तिनका स्रेस्ता कायम नभएका ति खालका समस्या याहाँ छन । लामो समयदेखि विसिष्ट ढंगले समस्याको रुपमा रहेको कन्चनपुरका आरक्ष पिडित को समस्या यथावत छ । मुक्तहलियाहरुको समस्या यथावत छ र मुक्त कमया हरुको समस्या यथावत छ । यि तमाम खालका समस्यालाइ अहिले हामि तेस्रो वैठकमा छौ । तेस्रो संसदको वैठकमा छौ । त्यसो हुनाले यहि सदनमा यसका लागि कानुन वनाएर अगाढी वडाउन मैले अहिले सरकारको ध्यान आर्कसण गराउन चाहन्छु र अन्तमा हामिले यसो हेर्याछु । योप्रदेश सभा कामै नभाको होकि भन्ने अनुभुत हाम्रो प्रचार प्रसारका कारणले पनि भाछ । स्थानिय तहका सरकार स्थानिय तहमै छलफल गर्छन त्यसको धेरै कुरा सन्देश हरु जनतामा जान्छन । केन्द्रिय संघिय सानसदको सवै मिडियाहरु देखिलिएर टेलिभिजनले प्रचारप्रसार गर्छ । त्यसको केहि सन्देस जनतामा जान्छ तर हामित जागिर

खानपो धनगढि आएका हौकि भनेर मान्छे हरुले वुजछन । हाम्रो कतै केहि नभएको अवस्ताछ । त्सो हुनाले म सन्सद सचिवालय र सरकारलाइ हाम्रा संसदका यि गतिविधि हरु जनताका विचमा पुर्‍याउनका लागि यथा सिग्र योजना वनाएर जान जरुरि छ । नभए जनताले वुझ्दाखेरि हामिले वोलेका कुरा मनलाग्यो भने यसोत लेख्यो । नभए लेख्दैन कहि प्रसारण हुने ठाउछैन । यसोहुनाले यो प्रदेश त पहिलेपनि नया प्रदेश त्यसमापनि केहिचै गतिविधि नआए पछि यो प्रदेस भन्यात त्यतिकै यसो जागिर खाने केहि मान्छे हरु माननीय हुने जागिर खाने होकि भन्ने मलाइ लागेको अवस्थाछ । म यो सदन माफर्त त्यो पनि गम्भिर ध्यान आर्कसण गराउन चाहन्छु र म अन्तमा हामिले स्वभाविक रुपमा एयटा परिवार छुट्टिएर त्यो परिवार चार पाँच जना भाइ भो भने त्यो व्यवस्थित हुन पनि केहि समय लाग्छ त्यसो भाको हुनाले अहिले धरै ढिलो भैगो भनेर आत्तिहाल्नु पर्ने वेला भाको पनि छैन । तर हामिले धेरै गरिहाल्यौ भनेर मात्तिहाल्नु पर्ने वेलापनि छैन । त्यसो भाको हुनाले २ तिहाइ वहुमत भन्नु भन्दापनि यो सरकार सवैको सरकारहो । त्यसो भाको हुनाले सवैले यो सरकार लाइ सहयोग गरेर हाम्रा सवै कार्यक्रम हरुलाइ अगाढी वढाउनका लागि अनुरोध गर्दै आफ्ना भनाइ यहि टुङ्ग्याउछु धन्यावाद ।

मा०श्रीपूर्णा जोशी–माननीय सभामुख महोदय सुदूरपश्चिम प्रदेश सभा गठन भाको १ वर्षमा हामी आज तेस्रो अधिवेसनको प्रारम्भमा छौ । यो दोस्रो वैठक वाट तेस्रो अधिवेसनको सफलताको सुभकामना व्यक्त गर्न चाहन्छु । माननीय सभामुख महोदय म एउटा वधाइ दिन चहान्छु मेरोअगाडि श्रदेय दिदी प्रदेशसभा सदस्य उमादेवि वादी विस्वकै १० जना संग्रसित महिलाको सुचिमा सुचिकृत हुनुभएको छ । म मेरो व्यक्तिगत तर्फवाट र यो प्रदेश सभाको तर्फवाट उहालाइ म धेरै धेरै वधाइ तथा सुधभकामना दिन चाहन्छु प्रदेश सभा गठन भएको १ वर्षमा पुर्व वक्ता माननीय ज्युहरुले पनि भन्नुभाको छ । हामिले यो प्रदेश सभामा १७ –१८ वटा कानुन निमार्ण गरेका छौं । सुखद दुखद अनुभव हरु एउटा प्रारम्भमा सिक्ने चरणमा हामिले जुन १ वर्ष विताएका छौ । यो १वर्षले एउटा समेक्षा गर्ने चरणमा पनि हामी प्रवेस गर्‍या छौं । आगामि दिनमा अत्यन्त रचनात्मक ढंगले यो प्रदेश सभालाइ संचलन गर्नुपर्छ । भन्ने निस्कसमा पनि हामी पुगेका छौ । त्यसकारणले गर्दाखेरि हाम्रो प्रदेश सभामा रहेका ३ वटा दलहरु सत्ता पक्ष पर्तिपक्ष २ वटा दलहरु लाइ मैले निवेदन के गर्नचाहन्छु भने यो प्रदेश निर्माण गर्ने हामिले हो । यो प्रदेशमा रहेका स-साना गल्ति काहानिर छ । भन्ने कुरा खोज्नु भन्दा पनि के कुरा गर्नसकेका छौ र गल्ति हरुलाइ कसरि मिनिमाइज गर्न सकिन्छ । भन्ने खालका कुरा हरुमा त्यो दिसामा हामी गयौ भने हामी योप्रदेश सुन्दर वनाउन सक्छौं । भन्ने कुराहरु म राख्न चाहान्छु मानीय सभामुख महोदय सुदूरका पहाडि जिल्ला हरु विगत चार दिनदेखि रिन्तर रुपमा पानि र हिमपात परिरहेको छ । धेरैठाउँ हरुमा हाम्रो वाजुरा डडेलधुरा अछाम लगाएतका ठाँउ हरुमा यो वेमौसमे चट्याङले मान्छे मरिराखेका छन । घाइते भैराखेका छन । म मृतक सवैपर्ति भाव पुर्ण श्रदान्जलि व्यक्त गर्न चाहन्छु घाइतेहरुको उपचारको निमित्त म सरकार संग अनुरोध गर्न चाहान्छु मान्छे मात्रहोइन ५५देखि ७५ वटा मन्छेले व्यवसायिक रुपमा पालनगरेका भेडा वाखा मरेका छन । हामिले प्रदेश सभाको आकस्मिक कोस पास गरेको परिक्षात्मक समय वितिसकेकोछ । म प्रदेश सभासंग अनुरोध गर्न चाहान्छु । यो प्रदेश सभाको आकस्मिक कोस कुन कुन ठाउमा खर्चभएको छ विगतमा हामिले उठान गरेका पिडितले कोसको रकम प्राप्त गरे गरेन्न यो कुराहरुको ध्यान जान जरुरिछ ।

यदि कार्यविधि वनेको छैन भने यो कार्यविधि कहिले वन्छ प्रदेश सभाको सदस्यको हिसाफले हाम्रो सहयोग चाहियो भने हामि गर्न तयारछौ । त्यसकारणले गर्दाखेरिमा यस्ताकुरा यो राहत भन्ने कुरा हरु तत्काल दिइने चिजहो यसले भने लामोसमय सम्म चाहि कुनै घाइते कुनै पिडित हरुलाइ यसले सहयोग गर्दैन त्यसकारले गर्दाखेरि यतातिर ध्यान जावस भन्ने कुराहरु म राख्न चाहान्छु हिजो रात भरिका कन्टिन्यु हिमपात र अस्तिको हिमपातले अहिले पनि मलाइ गैरा वुडरदेखि फन आएको थियो । तपाइहरु डोजर अटेन्क्षनमा राखेर उ गर्नुहोस जतिवेला पनि वाटो वन्द हुने अवस्थामा छ । भनेर वझाङमा असतीदेखि वाटोमा भएका यात्री हरु अल्पत्र परेको कुराहरु छन । म प्रदेश सरकार संग अनुरोध गर्नचाहान्छु । सम्वन्धित जिल्ला हरुमा सम्पर्कगरेर सम्वीन्धत जिल्लाका स्थानिय तह हरुसित सहकार्यगरेर सम्वन्धित जिल्लाको जिल्ला प्रशासनमा गएर तत्काल ति वाटोमा अलपत्रपरेका यात्री हरुलाइ सम्वन्धित गनतव्य सम्म पुगाउन को लालि निवेदन गर्नचाहान्छु । डडेल्धुरा वैतडि वझाङजस्ता ठाँउ हरुमा तत्काल त्यसता ठाँउहरुमा डोटिको गैरा जस्ता ठाँउहरुमा डोजरहरु यो वाटो सफा गर्नकालागि वैकल्पिक एउटा अटेन्क्षेनको अवस्थामा राख्नकालागि पनि निवेदन गर्न चाहान्छु आर्थिक वर्ष २०७५/७६ को वजेटमा हामिले यो क्षेत्रका युवा हरुलाइ मुलुक भित्रै रोजगारि शृजना गर्नेगरि यसभित्रका महिला हरुलाइ पछाढी पारिएको वर्गलाइ स-शक्त वनाउने उद्देश्यले केहि आकर्सक कार्यक्रम हरु तय गरिएको थियो । वजेट तथा कार्यक्रम हरुले जस्तो द्वारिका देवि ठगुरानि महिला स–सक्ति कार्यक्रम युवा सोरोजगार कार्यक्रम मुख्यमन्त्री कृषि कार्यक्रम जस्ता कार्यक्रम हरु अहिले सम्म कार्यविधि अभावका कारणले गर्दाखेरि कार्यानयन हुनसकेका छैनन । भन्नेकुराहरु हामिले सुन्नमा आएको छ । मैले प्रदेश सरकार संग फेरिपनि अनुरोध गर्नचाहे यो सोरोजगारका कार्यक्रम हरु युवा लक्षित हुनु पर्दछ र विसेष गरिकन योक्षेत्रको पछाडि पपरिएको क्षेत्रहो मैले महिलाहरु वढि हिँसामा पर्ने क्षेत्रहो आत्म निर्भर नभैसकेपछि हिँसामा पर्छन त्यसकारण गर्दाखेरि महिला हरुलाइ वडिलक्षित गरिकन युवाहरुलाइ महिलाहरुलाइ वडि लक्षित गरिकन यि कार्यक्रम लागु हुनु पर्छ मेरो मतलव ५० –५० प्रतिसत को हाराहारिमा यि कार्यक्रम हरुमा चाहि महिलाहरु सहभगि हुन पाउनु पर्छ र समयमै यो वोइ मा गएर कार्यविधि वनाएर यि कार्यक्रम हरु लागु गर्नका लागि निवेदन गर्न चाहान्छु । त्यस्तैगरिकन विभिन्न विषयगत मन्त्रालय अन्तरगत पनि युवाहरुलाइ लक्षित गरिकन विभिन्न प्रकारका सिपमुलक तालिम हरु छन । ति तालिम सिपमुलक यि कामहरु गरिरहदा खेरि पनि प्रदेश सरकारलले अव यो प्रदेशमा कति युवाहरुलाइ हामिले आत्म निर्भर वनएर काममा आउनुपर्छ कुन गाउ पालिकामा कुन स्थानिय तहमा कुन जिल्लामा हामिले कुन प्रकारको सिपदिएर अहिले युवाहरु चाहि आत्म निर्भर भएका छन ति मान्छेहरु भोलि गाडिहिड्दाखेरि चाहि ड्इभिङ सिकाएको मान्छेले चलाको गाडिमा हामि हिड्न पाउ हामिले होटल व्यवसाय दिएको मान्छेले होटलमा व्यवसायिक रुपमा कामगरेको देख्न पाइयोस । यस्तो खालको देखिने कामहरु ति विचैवाटोमा हराउने खालका तालिम हरु सिप मुलक तालिमहरु कसको नाममा हो । निरन्तर रुपमा उसको नाममा गएकको पैषा नदेखिनेगरि त्यो मान्छे त्यो युवा फेरि पनि वैदेसिक रोवगारिकालागि विदेश जाने किसिमको हैनकि ति मान्छे हरु मुलुक भित्रै आत्म निर्भर भएर सम्रिद्ध भएर वस्ने किसिमको वातावर्ण निर्माण गर्नका लागि प्रदेशले जतिपनि कार्यक्रम हरु गरेको छ यि स्टेवले कार्यक्रमहरु हुनु पर्छ र कन्टिन्यु फेरिपनि लगानि गर्नुपर्छभने उसकोलागि थप एउटा सशक्त वनाउनको लागि लगानि लगाउनु पर्छ भन्ने कुरा राख्न चहान्छु र सिपको साथ साथै अनुदान पनि दिनुपर्छ । भन्ने कुरा राख्न चाहान्छु म माननीय सभामुख मार्फत यो प्रदेश सरकारलाइ एउटा निवेदन गर्न चाहान्छु । अहिलेको

राष्ट्रिय सिक्षा निति वन्दैछ । राष्ट्रिय सिक्षा आयोगले एउटा सिफारिस गरेको छ मुलुक भित्र एउटा गुणस्तरिय सिक्षाका लागि अव सिक्षाको परिवर्तन नभइकन १०औ एउटा राजनितिक परिवर्न भैसकेपछि मुलुकको परिवर्तहुदैन भन्ने निसकसमा मुलुक पुगेको छ । यो शिक्षा निति निर्माण गरिरहदाखेरि पुर्वप्रार्थमिक तह देखि कक्षा ११ सम्म उच्च सिक्षा सम्म प्रभाव पार्नेखालको शिक्षकको स्थाइत्व शिक्षकको दर्वन्दि र विद्यार्थीलाइ गुणस्तशिक्षा दिनेखालको एउटा शिक्षा निति हुनुपर्छ । भन्नेकुरा काख्न चाहान्छु अन्तमा भर्ष्टाचार पर्ति सुन्य सहनसिलता हुदै यो प्रदेश सभाले संकलप प्रस्ताव पेसगर्नु पर्दछ काममा हुने अनियमित्ता पैषामा हुने खालका अनियमित्ता विभिन्न ढिलाइगर्ने खालका मान्छे भनेका भ्रटाचारि हुन यि भ्रष्टाचारिलाइ जुन्सुकै होस तिनि हरुलाइ कानुनि कठघरामा ल्याउनका लागि प्रदेशमा एउटा भ्रष्टाचार सम्वन्धि ऐन आउनु जरुरि छ र प्रदेश ले संकल्प प्रस्ता पास गर्न जरुरिछ जवकि प्रदेशका जोसुकै निकायपनि जोसुकै व्यक्ति हरुपनि त्यो दायरामा आउन भन्नकालागि यो ल्याउन जरुरि छ तसअर्थ प्रदेश भ्रष्टाचार ऐन तत्काल ल्याएर प्रदेशमा हुने सवै प्रकारका अनियमित्ता भ्रष्टाचार हरुलाइ नियन्त्रण गर्न सकियोस भन्ने कुराहरु राख्न चाहान्छु र आफ्ना भनाइ यहि अन्त गर्न चाहान्छु धन्यावाद

मा० .श्री डिल्ली राज जोशी :– सभामुख महोदय तेस्रो अधिवेसनको दोस्रो वैठकको सुरुवातको म सवैलाइ सुभकामना दिन चाहान्छु । हाम्रो प्रदेश सभाको यो अधिवेसनले प्रदेशलाइ नया गतिदिनसक्ने अपेक्षा पनि गर्दछु । हामी प्रतिपक्षमा छौ । केहिकुरा हामी डाइरेक्ट भनिदिन्छौ । सरकार लाइ सत्तापक्षलाइ अलि गाह्रो लाग्छकि क्याहो ? जो सत्तापक्ष छ । त्यसले त्यहिकुरालाइ घुमाउरो पारामा भन्छ । सामान्य लाग्छ । फेरि कुरा त्यहि आएकोछ । गत १ वर्षपहिला हाम्रो सुरुको वैठकमा हामि ४ दल थियौ । ४ दल हुदाखेरि हामिले आ आफ्ना मन्तव्यहरु राखेका थियौ । त्यसमा २ वटा कुरा सव्भन्दा अघि आएका थिए । एउटा केथियो भने हाम्रो यो प्रदेश मुलुक भरिमा सव्भन्दा पछि परेकोछ । एउटा कुरा थियो र आर्को कुरा केथियो भने संकलप ४ वटा दलले त्यति वेला कांग्रेस ए.मा.ले.र माववादि एक भएका थिएन्न ४ वटा दलले एउटा संकल्प केगरेका थिए । भने यो ७ न.हैन हामि यसलाइ १ न.वनाउनेछौ । भन्ने हामिले संकल्प गरेका थियौ र यो सभाले त्यो संकल्प पुरा गर्छ भन्ने मलाइ लाग्छ र हाम्रो पुर्ण सहयोग हुने छ । मैले विस्वास दिलाउन चान्छु । तापनि यदि १ वेक्तिको उमेर १०० वर्षको हो मानौ ५ वर्षलाइ १०० वर्ष मान्नेहो भनेपछि १ वर्ण हाम्रो कटिसकेको छ । हामि २० वर्ष को भैसकेका छौ । अव हामि वामे सर्दैछौ वामे सर्दैछौ हामि भरखरै सुरु गरि राखेका छौ भन्न मिलदैन । २० वर्षका युवा भैसक्या छौ । अव हामिले डटेर काम गर्नुपर्छ विगतका दिनहरुमा हामी गल्ति औल्याउछौ । गल्ती औल्याउने वित्तिकै नराम्रो मान्नु कुनै आवस्यत्ता छैन । गल्ती सवैवाट हुन्छ । प्रतिपक्ष वाटपनि हुन्छ । सत्तापक्ष वाटपनि हुन्छ र यि गल्ती हरुलाइ मनन्गर्दै यसमा विचार गर्दै सच्याउदै जानेहो र कुरा सत्य हो । हामिले १वर्ष विताइ सक्दापनि प्रदेश सरकारले केहि गरेकोछ ? याहाँका माननीय हरुले केहि गरेका छन । भन्ने अनुभुती जनतामा पक्कै गएको छैन र हामिले जवाफ दिदाखेरि सत्तापक्षले के जवाफ दिन्छ । थाहाछैन । हामि प्रतिपक्षले समेत यो प्रदेश सरकारको जो सुस्त गतिछ । त्यसको भागेदार हामिले पनिहुनु परेकोछ । हामिले जवाफ दिनु परेको छ । कि हामी किन सुस्त छौ । भनेर यसकारण अहिलेकुरा उठेकोछ । याहाँधरै माननीय हरुले पनि कुरा राखेका छन । के यो सरकारले के गर्‍यो जनता लाइ के अनुभुति दियो ? भन्नकालागी हामिले के भन्ने यो भनाउनको लागि सरकारले सुचना सम्प्रेसण गरोस । एउटा वुलिट वनावस १ महिनामा हामिले के काम गर्यौ । हामि पनि भन्न चाहानछै । कित मन्त्रीलले आएर यो टेवलमा भन्नुपर्यो

। कि हामिले १ महिनामा यो यो गर्यौं । कि हामी सवैले थाहा पाउछौ । मिडियाले थाहा पाउछ । जनतालले थाहापाउछ । यि कामहरु सवभन्दा पहिला गरोस मलाइ लाग्छ हामि प्रतिपक्षिले एउटा विधेक वाहेक कुनैमापनि हामिले हून्न भन्ने आवाज हामिले उठाएका छैनौ ।हामी यो प्रदेश वनाउकालागि यो प्रदेशलाइ १ न. वनाउनको लागि हामिले सत्तापक्ष प्रतिपक्ष भनेर हामिले मानेका छैनौ । त्यसकारण हाम्रो सहयोग आगामि दिनमा पनि हुनेछ । सामान्य कुराछ । हामिले केगर्यौं भन्नकालागि अहिले कुरा उठ्याछ । आकस्मिक कोषको कुरा राहात कोषका कुरा हरु म मननीय सभामुखज्यु अहिले सभामुखज्यू काहाँ वझाङका व्यत्ति लगेर गयाथे आङमा आगोलागेर याहं इलाज गर्न नसक्ने वाहिर लैजानुपर्ने सरकार राहत विपतकोस वाट केहि दिन सकिन्छकी ? भनेर त्यो पनि रहेनछ । आजै मात्र एकजना डणेलधुराकी आइमाइ हुन उनलाइ टि.वि. भयो केन्सर पनि भएको रैछ । वलड को केन्सर र मुटुको रोग पनि रैछ । ३ दिन धाएर वल्लआज मलाइ भेटिन उनले केहि छैन ४-५ हाजार रुपयाँ मैले आफने गोजिवाट दिए । त्यो भन्दा वाहेक केहिगर्न सक्दैनौ सरकारले त्यसलाइ के गर्छ । अलि चट्टयाङपरेका कुराहरु आए । हिजो अस्ति सम्म यो वाढिका कुराहरु आउथे । पैराका कुराहरु आउथे । त्यसमा सरकारको कुराकेछ ? सामान्य कुरा यि सामान्य कुराहरुमात हामी अगाढी वड्न सकिराखेका छैनौ । हामिले एउटा कार्यविधि वनाउन सकिराखेका छैनौ । भने पछि हामिले केहि गरेनौ सरकारले केहि गरेन भनेर हामिले भन्दा खेरि कसैले नाक मान्नु पर्न कसैले दु:ख मान्नु पर्ने कुनै कुरा छैन र वजेटका कुराहरु आइहाले वजेटमा कसैले के सरकारले केकति खर्च गर्‍यो यि कुराहरु हाम्रो सामुन्नेमा आउनु पर्‍यो । सदनको सामुन्नेमा आउनु पर्‍यो । जनताले जान्नु जर्‍यो । जनताको पर्तिनिधिले जान्ननु पर्‍यो । सरकारले यसको जवाफ दिनु पर्‍यो । माननीय अर्थ मन्त्री जि याहाँ हुनुहुन्छ । उहाले यो जवाफ दिनुहुन्छ । कि अहिले सम्म हामिले १ प्रतिशत २ प्रतिति हामिले खर्चगरेकाछौ । भनेर सुनेकाछौ । यो त्यो भन्दापनि वढिगरेका छौकि यसको जवाफ यो सदनले पाउनु पर्ने हुन्छ । अहिले पनि पाउनु पर्नेहुन्छ । तर यसको सवभन्दा राम्रो उपाय केहो भने हामिले वुलेटिन प्रकासित गरौ त्यसमा हामी सरकारको कुन मन्त्रालयवाट केभयो । प्रगतिका कुराहरु ऐन नियम वनाउने कुरा हरु यो जम्मै हाम्रो सामुन्नेमा आइदिए पछि हामिलाइ पनि प्रश्ट हुन्छ । हामिले पनि जवाफ दिन मिल्छ कि हामी प्रतिपक्षमा भएर पनि हाम्रो सरकारले यो यो गरेको छ है । हामि पनि भन्न पाउ त्यसकारण एउटा अनुरोध त्यो छ । त्यस वाहेक हिजो अस्तिमात्रै यो पुनरवासमा यो भारति हरुले डोजर लगाएर वाटो खनिराछन । के गरिराछन त्यो कस्तो खनिराछन । के खनि राछन त्यो प्रदेश सरकारलाइ यसको केहि जानकारि छकि छैन ? यदि जानकारि छ भने यो हाम्रो प्रदेश अन्तरगतको कुरापरेन त्यसलाइ माथिल्लो सरकारमा संघिय सरकारमा सोध पुछ गर्न सकिन्छ । केछ कस्तो छ ? भनेर चुरेमा भए भरकको रुख काटिराछ । यहि फल्टुणे देखि गैराजाने सडक वनाउदाखेरि रुखहरु काटिराछन । सरकार लाइ योकुरा थाहा छ कि छैन । आवस्यक परेरै यि कुराहरु काटिराछ या माफियाका कुरा अघि उठेका थिए । ति माफिया हरु वाट यि कुरा हरु भैराछन त्यो हामिलाइ थाहा छैन । तर सवभन्दा दु:खको कुरा केछ ?भनेदेखी २०७५–७६ को वजेट आउदा खेरि हामिले यो सरकारलाइ भनेका थियौ । कि तपाइ हरु ५ वर्षकालागी आउनु भएकोहो तपाइ ५ वर्षको रोड म्याप वनाउनु होस आफ्नो गन्तव्य वनाउनु होस । शिक्षास्वास्थय आदि यित्यार्दि मा आफ्नो गन्तवय हरु वनाउनुहोस कृषिमा वनाउनुहोस उद्योगमा वनाउनुहो १ वर्षमा हामी यो गर्नेछौ । भन्ने लक्ष लिनुहोस । भनेका थियौ । हामी लक्ष हिन भैराख्याछौ । अझैपनि म भन्छु । त्यतिवेला कुरा केभाथ्यो भने २०७५-७४ को वजेट आएको केहि समयमानै ७५–७६को वजेट ल्याउनु पर्‍यो हामिले फुर्षत पाएनौ

टाइम पाएनौ भन्ने अहिले त्यो टाइम छ ४ वर्षको तपाइहरु एउटा लक्ष निर्धारण गर्नुहोस । मलाइ यो सरकार संग अनुरोध छ । तर अन्तमा मैले केसुनेको छु । सम्मानीय प्रधानमन्त्री ज्यू आउदै हुनु हुन्छ । उहालाइ म आफ्नो तर्फवाट यो प्रदेशको तर्फवाट स्वागत गर्न चाहान्छु । उहालाइ मुरिमुरि धन्यावाद छ । हाम्रो जस्तो प्रदेशमा प्रधानमन्त्री जस्तो व्यक्तिले आउनु हाम्रोलागि गौरवको कुराहो तर याहाँ आउदा खेरि उहाले निर्मला पन्तलाइ के जवाफ दिनुहुनेहो त्यो जवाफ उहाले लिएर आउनु हुने छ । तर याहाँका निर्मला एउटा मात्र हैन हजारौ निर्मला ले उहालाइ सोध्नुहुने हो कि खै निर्मलाको न्याए भनेर त्यो जवाफ उहाले लिएर आउनु हुनेछ म विदा हुन्छु धन्यावाद

(बोली सकेपछि)

३. **माननीय सदस्यहरु,**

आजको विशेष समय यही समाप्त हुन्छ ।

४. **माननीय सदस्यहरू,**

अब, प्रदेश सभा सचिवालय सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०७५ माथिको कार्बाही प्रारम्भ हुन्छ ।

५. **माननीय सदस्यहरू,**

प्रदेश सभा नियमावली, २०७४ को नियम १०५ बमोजिम कुनै पनि माननीय सदस्यको **प्रदेश सभा सचिवालय सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०७५** लाई सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न अनुमती माग्ने प्रस्ताव उपर विरोधको सूचना प्राप्त हुन नआएको जानकारी गराउछु ।

६. **माननीय सदस्यहरू,**

अब, म आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्री माननीय श्री झपट बहादुर बोहरालाई प्रदेश सभा नियमावली, २०७४ को नियम १०६ को उपनियम (२) बमोजिम संक्षिप्त वक्तव्य सहित **प्रदेश सभा सचिवालय सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०७५** लाई सभा समक्ष टेबुल गर्न अनुमती दिन्छु ।

माननीय–श्री झपट बहादुर बोहराः– मननीय सभामुख महोदय हाम्रो तेस्रो अधिवेसन हर्स उल्लासका साथमा हामिले प्रारम्भ गरेर अगाढी वडाइराखेका छौ । सरकारको उपस्थिती र अनुभुति धेरै तारिफि योग्य भैराखेको छैन । भने र माननीय सदस्य ज्युहरुले पनि भनिराख्भाको छ । कहिले कतै विनाप्रिस्टका आधारमा विना स्रोतका आधारमा समाचार हरु सम्प्रेसण गरिएको पनि छ । प्रदेश सरकार आफ्नो जिम्मेवारि निर्वाह गर्नकालागि संघिएता कार्यानयन गर्नकालागी जनतालाइ जनताकै घरदैलोमा सेवा सुविधा दिनका लागि अन्तर निहित तरिकाले लागिपरेको छ । कामगर्ने तरिका सैलि हुन्छन एउटा आन्तरिक र एउटा वाह्य जव हामी आन्तरिक सैलि या आन्तरिक गृहकार्यमा जुटेका हुन्छौ । त्यो वाहिर देखिदैन त्यो चर्चाको विषय पनि वन्दैन भनिन्छ प्रदेश सरकारले खर्चैगरेन विकासको अनुभुति गरेन जनता निरसा तर्फ उनमुख भैराखेका छन । माननीय सभामुख महोदय जनताले तिरेका पैशा खर्चगर्नका लागि विधि र कानुनत चाहिन्छनी आज यो रोस्टम्मा प्रदेश सभामा सम्मानित प्रदेश सभामा हामिले हाम्रा कुरात राख्यौ । सुन्ने वालाका लागि पनि राम्रो होला विरोध गर्ने वालाका लागिपनि राम्रो होला । तर कानून र विधि विना हामी खर्चगर्न अघि वड्यौ भने यो रोस्टम वाट तिनिहरुवाटनै विरोध हुन्छ । त्सैले सरकारले आफ्नो भुमिका वुझेको छ । पारदर्सिता जवाफ देहिता अनुसाशन र विधि र नितिको साधन यो प्रदेसमा कायम गर्नका लागि सात लागि परेको छ । हामी आन्तरिक व्यवस्थामा आज सम्म गृहकार्यमा व्यस्त थियौ । अव हामी वाह्य कामको थालनि गर्न गैराखेका छौ । माननीय सभामुख महोदय यो प्रदेशमा पुजिगत खर्चमात्रै भएन भन्ने गुनासो हुनु सोभाविक हो । र रचनात्मक सुझाव मनन् गर्नु पर्छ र कमि कम्जोरिलाइ पनि प्रदेश सरकारले सुधारेर जानु पर्छ । त्यसमा दुईमतै छैन सिक्ने र भोगाइ गर्ने कुरा हरु कहिलै अन्त हुदैन जिवन रहदा सम्म ति कुरा रहिरहन्छन यो पनि हामिलाइ अवगतै छ । संघिय सरकारले पुजिगत खर्च कुन मात्रामा गरिराखेको छ ७ वटै प्रदेशमा पुजिगत खर्च कति भैराखेका छन र सुदूर पश्चिम सरकारले कति गरि राखेको छ । यसको पनि तुलनात्मक रुपले विस्लेसण होस त्यसमा सरकारको तर्फवाट हामी जवाफदेहि होऔं संघिय सरकारले हक अधिकार हरु कर्मचारि व्यवस्थापनका कुराहरु अगाढी वडाउदा खेरि संघियताको प्रारम्भिक विन्दुमा हामिले १२० को रफतारमा गाडि गुडाउन खोजेका थियौ । यो हामिलाइ वाध्यात्मक तरिकाले हाम्रो स्पिटलाइ व्रेक लगाउन

खोजि राखेको छ । किनभने कुनैपनि नयाकुराको थालनि गर्दा व्यवस्थापनको पाटोमा धेरै अप्ठेराहरु आइपर्छन १२ महिनामा खर्च हुने वजेट ३ महिना ४ महिना या ५ महिनामै भएन भन्नु ५ वर्षको लागि आएको सरकारले ५ महिनामा खर्च गर्न सकेन भन्नु हामी हतोसायित त भएनौकि यतातिर विभेचना गर्न पनि मैले जरुरि ठान्दछु **(माननीय सभामुख ज्यु) माननीय मन्त्री ज्यु विषय प्रसंगमा अगाडि वडौ) माननीय** – श्री झपट बहादुर बोहरा–मननिय सभामुख महोदय म विषयमा अगाडि वड्न चाहान्छु । प्रदेश सरकारवाट विसेष गरेर प्रदेशको आन्तरिक तथा कानुन मन्त्रालय वाट प्रदे सचिव र सचिवालयको सम्वन्धमा व्यवस्था गर्न वनेको विधेक २०७५ प्रदेश सरकारको तर्फवाट यस गरिमामय सभामा स्वीकृतिकालागि आएको छ । यसमा ७ वटा परिक्षेद रहेकाछन २९ वटा दफा रहेका छन । विधि र कानुनको साशनलाइ आत्मसाथ गर्दै यो प्रदेशमा अझै सु शासनको प्रत्याभुति गर्न प्रदेश सरकारले यो विधेक यो गरिमामय सभामा पेश गरेको छ र यसका दफा हरुमा दफावार छलफलमा वाकि कुरा हामी छल्फलको दौरानमानै उठाउने छौ र प्रदेश सरकारको तर्फवाट यो विधेक यो गरिमामस सभामा टेवलगर्ने अनुमति चाहन्छु धन्यावाद

(टेबुल भएपछि)

७. **माननीय सदस्यहरू,**

प्रदेश सभा सचिवालय सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०७५ माथिको आजको बैठकको कार्बाही यही समाप्त हुन्छ ।

८. **माननीय सदस्यहरू,**
अब,**सुदूरपश्चिम प्रदेशको सहकारी सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०७५** माथिको कार्बाही प्रारम्भ हुन्छ ।

९. **माननीय सदस्यहरू,**

अब, म **सामाजिक विकास समिति**का सभापति माननीयकुन्ती जोशीलाई प्रदेश नं. ७ प्रदेश सभा नियमावली, २०७४ को नियम ११९ बमोजिम **सुदूरपश्चिम प्रदेशको सहकारी सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०७५** माथि दफावार छलफल भई तयार भएको

माननीय सभामुख महोदय,

सुदूरपश्चिम प्रदेश सभाको मिति २०७५।०६।०१ गते बसेको ४१औं बैठकको निर्णय अनुसार सुदूरपश्चिम प्रदेशको सहकारी सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०७५ माथि

प्राप्त संशोधन सहित दफावार छलफल गरि समितिको निर्णय सहितको प्रतिबेदन प्रदेश सभामा पेश गर्न यस सामाजिक विकास समितिमा उक्त विधेयक प्राप्त यस समितिको मिति २०७५ साल असोज ४ गते विहिबार दिनको ३:०० बजे देखि समितिको १३औं बैठकमा सहकारी विधेयक सम्बन्धमा पहिलो पटक छलफलको कार्य प्रारम्भ भएको थियो र यस समितिको १३औं बैठक देखि २१औं बैठक सम्म गरि जम्मा ९ पटक बैठक १७ घण्टा १५ मिनेट बसि सुदूरपश्चिम प्रदेशको सहकारी सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक २०७५ माथि दफावार छलफल भई कार्य समाप्त भएको थियो ।

दफावार छलफलका क्रममा सम्पन्न उक्त बैठकमा देहाय बमोजिमका माननीय सदस्यज्यूहरुको उपस्थिति रहेको थियो ।

देहाय

१. माननीय दिव्यश्वरी शाह-सदस्य
२. माननीय मान बहादुर सुनार -सदस्य
३. माननीय डिल्ली राज पन्त -सदस्य
४. माननीय टेक बहादुर रैका -सदस्य
५. माननीय लाल बहादुर खड्का -सदस्य
६. माननीय गेल्बु सिंह बोहरा -सदस्य
७. माननीय नन्द बहादुर साउँद -सदस्य
८. माननीय शुशिला बुढाथोकी -सदस्य
९. माननीय माया तामाङ्ग बोहरा -सदस्य
१०. माननीय दुर्गा कुमारी कामी -सदस्य

विशेष आमन्त्रीत

११. माननीय भुमि व्यवस्था तथा कृषि सहकारी मन्त्री विनिता देवी चौधरी

आमन्त्रीत

१२. माननीय तारालामा तामाङ्ग - प्रमुख सचेतक सत्तापक्ष
१३. माननीय हर्क बहादुर कुवर - सभापति
३. माननीय महेश दत्त जोशी - प्रदेश सभा सदस्य

दफावार छलफल समाप्त भएपश्चात प्रस्तुत विधेयकमा देहाय बमोजिम संशोधन निर्णयार्थ सभामा प्रस्तुत हुनु पर्ने यस समितिको निष्कर्ष रहेको व्यहोरा माननीय सभामुखज्यू समक्ष अनुरोध गर्दछु ।

संशोधन तथा थप हुनु पर्ने विषयहरु

दफा	विधेयकमा रहेको साविक व्यवस्था	संशोधन वा थप हुनुपर्ने व्यवस्था	कारण
प्रस्तावना	सहकारी सिद्धान्त, मूल्य र मान्यता अनुरूप प्रदेश स्तरमा सहकारी सङ्घ , संस्थाहरूको दर्ता, सञ्चालन तथा नियमन सम्बन्धी व्यवस्था गर्न तथा आत्मनिर्भर, दिगो एवं समाजवाद उन्मुख प्रादेशिक अर्थतन्त्रको विकास गर्न प्रदेश नं. ७ को प्रदेश सभाले नेपालको संविधानको धारा १९७ बमोजिम यो ऐन बनाएको छ ।	सहकारी मूल्य, मान्यता र सिद्धान्त अनुरूप प्रदेश स्तरमा कृषि, कालिगड, श्रमिक,न्यून आय भएका समुह एवं सीमान्तकृत समुदाय वा सर्वसाधारण उपभोक्ता माफ छरिएर रहेको पूँजी, सीप, प्रविधी तथा प्रतिभालाई स्वावलम्बन र पारस्परिकताका आधारमा एकीकृत गर्दै सदस्यहरुको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा पर्यावरण उन्नयन गर्न स्वायत्त र स्वशासित संगठनको रुपमा सहकारी संघ, संस्थाहरूको प्रवर्द्धन नियमन, सहकारी खेती, उधोग तथा सेवा व्यवसायका माध्यमबाट	समय सन्दर्भ र संघीय सहकारी ऐन २०७४ लाई समेत बिचार गरी

		आत्मनिर्भर, दीगो एवं समाजबाद उन्मुख राष्ट्रिय अर्थतन्त्रको बिकास र प्रादेशिक अर्थतन्त्रको विकास गर्न सुदूरपश्चिम प्रदेशको प्रदेश सभाले नेपालको संविधानको धारा १९७ बमोजिम यो ऐन बनाएको छ ।	
प्रस्तावना लगायत बिभिन्न दफा	प्रदेश नं.७	सुदूरपश्चिम प्रदेश	प्रदेशको नामाकरण भैसकेकोले
बिभिन्न दफामा भएको	सङ्ग/सङ्घघ	संघ	बिभिन्न दफामा रहेकोलाई सुद्धीकरण गरेको
दफ २ को उपदफा (ङ)	(ङ) "दर्ता अधिकारी" भन्नाले दफा ७३ बमोजिमको दर्ता अधिकारी सम्झनु पर्छ ।	दर्ता अधिकारी भन्नाले गा.पा./न.पा.को हकमा दर्ता अधिकारी नै सम्झनु पर्दछ र प्रदेशको हकमा दफा ७५ बमोजिमको रजिष्ट्रार सम्झनु पर्छ ।	सहकारीमा रजिष्ट्रार शब्दको प्रचलन भैसकेकोले प्रदेशमा पनि सो शब्द प्रयोग गर्न उपयुक्त भएकोले
दफा २ को उपदफा (ट)	"मुख्य कारोबार" भन्नाले संस्था वा संघ ले सञ्चालन गरेको व्यवसायिक क्रियाकलापहरूमा पछिल्लो आर्थिक वर्षसम्ममा परिचालित बचतको दायित्व र पछिल्लो आर्थिक वर्षको सदस्य तर्फको खरिद वा बिक्री कारोबारमा कम्तीमा पचास प्रतिशतभन्दा बढी हिस्सा भएको कारोबार सम्झनु पर्छ ।	"मुख्य कारोबार" भन्नाले संस्था वा संघ ले सञ्चालन गरेको व्यवसायिक क्रियाकलापहरूमा पछिल्लो आर्थिक वर्षसम्ममा परिचालित बचतको दायित्व र पछिल्लो आर्थिक वर्षको सदस्य तर्फको खरिद वा बिक्री कारोबारमा कम्तीमा तीस प्रतिशतभन्दा बढी हिस्सा भएको कारोबार सम्झनु पर्छ ।	संघीय सहकारी ऐन २०७४ मा बमोजिमको
दफा २ को उपदफा (द)	"सहकारी संस्था" भन्नाले संस्था वा संघ सम्झनु पर्छ ।	"सहकारी संस्था" भन्नाले ऐनको दफा ३ बमोजिम गठन भएको सहकारी संस्था सम्झनु पर्छ ।	स्पष्ट पारिएको
दफा २ को उपदफा (ध)	"संघ " भन्नाले दफा ४, ५, ६, ७ र ८ बमोजिम गठन भई दफा १२ बमोजिम दर्ता भएका संघ सम्झनु पर्छ ।	"संघ"भन्नाले बिषयगत जिल्ला सहकारी संघ, जिल्ला सहकारी संघ, बिषयगत प्रदेश सहकारी संघ, प्रदेश सहकारी संघ, लाई सम्झनु पर्छ ।	स्पष्ट पार्नुपर्ने भएकोले
परिच्छेद २ को दफा (३) को उपदफा २ को (१)	मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि श्रमिक, युवा, महिला लगायतले आफ्नो श्रम वा सीपमा आधारित भई व्यवसाय गर्ने सहकारी संस्थाको हकमा पन्ध्रजना नेपाली नागरिकहरू भए पनि संस्था गठन गर्न सक्नेछन् ।	मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि श्रमिक, युवा, महिला, सिमान्तकृत बर्गलगायतले आफ्नो श्रम वा सीपमा आधारित भई व्यावसाय गर्ने सहकारी संस्थाको हकमा पन्ध्रजना नेपाली नागरिकहरू भए पनि संस्था गठन गर्न सक्नेछन् ।	सिमान्तकृत वर्गलाई पनि थप्न उपयुक्त भएकोले
दफा (८)	**विशिष्टिकृत सहकारी संघको गठन** : (१) दफा १२ बमोजिम दर्ता भएका कम्तीमा पच्चीस वटा	**विशिष्टिकृत सहकारी संघको गठन** : (१) दफा १२ बमोजिम दर्ता भएका कम्तीमा पच्चीस वटा	प्रष्ट पारिएको

	बहुउद्देश्यीय वा विषयगत संस्थाहरूले आपसमा मिली जलविद्युत आयोजना, प्राङ्गारिक तथा जैविक मल कारखाना, कृषि उपज थोक बजार (सुपरमार्केट) खाद्य प्रशोधन, रासायनिक मल कारखाना, आवासिय परियोजना, यातायात, भारी कृषि उपकरण, फलफूल प्रशोधन, जडिबुटी प्रशोधन, चिनी उद्योग, शीत भण्डार, अस्पताल, शिक्षालय, प्राविधिक शिक्षालय, प्रयोगशाला जस्ता ठूला लगानी चाहिने उत्पादन कार्य गर्न वा सदस्यका साझा आवश्यकताका वस्तु वा सेवाको परिपूर्ति गर्न विशिष्टिकृत संघको गठन गर्न सक्नेछन् । यो पूर्ण रूपले व्यवसायिक संस्था हुनेछ । यसलाई कुनै संघ, महासंघ चुन्ने र चुनिने अधिकार रहने छैन ।	बहुउद्देश्यीय वा विषयगत वा दुबै प्रकारका संस्थाहरूले आपसमा मिली जलविद्युत आयोजना, प्राङ्गारिक तथा जैविक मल कारखाना, कृषिउपज थोक बजार (सुपरमार्केट) खाद्य प्रशोधन, रासायनिक मल कारखाना, आवासीय परियोजना, यातायात, भारी कृषि उपकरण, फलफूल प्रशोधन, जडिबुटी प्रशोधन, चिनी उद्योग, शीत भण्डार, अस्पताल, शिक्षालय, प्राविधिक शिक्षालय, प्रयोगशाला जस्ता ठूला लगानी चाहिने उत्पादन कार्य गर्न वा सदस्यका साझा आवश्यकताका वस्तु वा सेवाको परिपूर्ति गर्न विशिष्टिकृत संघको गठन गर्न सक्नेछन् । यो पूर्ण रूपले व्यवसायिक संस्था हुनेछ । यसलाई कुनै संघ, महासंघमा चुन्ने र चुनिने अधिकार रहने छैन ।	
दफा (९)	तर स्थानीय तहका सबै सहकारी संस्थाको प्रतिनिधित्व हुने गरी प्रत्येक स्थानीय तहमा एक स्थानीय सहकारी इकाई गठन गर्न सकिनेछ ।	तर स्थानीय तहका सबै सहकारी संस्थाहरुको प्रतिनिधित्व हुने गरी प्रत्येक स्थानीय तहमा जिल्ला सहकारी संघ लि.को तत् तत् स्थानिय तह भित्र भएको प्रतिनिधीको वा जिल्ला संघले तोकिएको सहकारीकर्मीको उपस्थितीमा एक स्थानीय सहकारी समन्वय समिति गठन गर्न सकिनेछ ।	स्थानिय तहमा सहकारीहरु बिच समन्वय गरी कार्य गर्न र जिल्ला संघसंग समन्वय गर्नको लागि
		११. प्रदेश सहकारी बैंकको गठनः (१) संस्था वा संघको बचत स्वीकार गर्ने र त्यस्तो संस्थालाई ऋण प्रवाह गरी बैंक सेवा उपलब्ध गराउँने उद्देश्य लिई संस्था वा संघहरु आपसमा मिली नेपाल राष्ट्र बैंकको पूर्ब स्वीकृत लिई प्रदेश सहकारी बैंक खोल्न सकिने छ । (२) प्रदेश सहकारी बैंक गठन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।	दफा १० पछि दफा ११ थपिएको
	दफा (११)	दफा(११) लाई दफा(१२) मा परिवर्तन गरी सो दफा १२ पछि क्रमशः परिवर्तन गर्नु पर्ने	दफा(११) लाई दफा (१२) परिवर्तन गरेपछि दफाको क्रम मिलाउँन
दफा (११) को उपदफा (१) को (ङ)	एक स्थानीय तहभन्दा बढी तर प्रदेश कार्यक्षेत्र भएका प्रदेश विशिष्टिकृत सहकारी संघ	दफा १२ को उपदफा (१) को (ङ) एक स्थानीय तहभन्दा बढी कार्यक्षेत्र तर प्रदेश कार्यक्षेत्र भएका, विशिष्टिकृत सहकारी संघ	स्पष्ट पार्न
दफा(१२)को उपदफा ६	सहकारी संस्थाले दर्ता भएको तीन महिनाभित्र सम्बन्धित प्रदेश सहकारी संघ, प्रदेश विषयगत सहकारी संघ, विशिष्टिकृत सहकारी संघ तथा सहकारी बैंक वा साना किसान बैंकको सदस्यता	दफा १३ को उपदफा (६) सहकारी संस्थाले दर्ता भएको तीन महिनाभित्र नियमानुसार माथिल्लो तह र संस्थाले सदस्यता लिन मिल्ने जुनसुकै संघ/संस्थाको सदस्यता लिन सक्ने छ र ६ महिना	सहकारीमा समन्वय सहकार्य गर्नु पर्ने भएकोले

	लिन सक्नेछ ।	भित्र कम्तीमा कुनै एक मथिल्लो तहको सदस्यता अनिवार्य रुपमा लिनु पर्ने छ ।	
दफा (१५) को उपदफा २		दफा (१६) को उपदफा (२) दर्ता हुदाँका बखत सहकारी संस्थाको कार्यक्षेत्र देहाय बमोजिम हुनेछ :- (क) बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार गर्ने संस्थाको हकमा उप महानगरपालिका भए एक वडा (ख) नगरपालिका वा गाउँ पालिकामा बचत तथा ऋणको मुख्य कारोबार गर्ने संस्था र अन्य संस्थाको हकमा देहाय बमोजिम एक स्थानिय तह सम्म :- (१) सदस्यहरुबीच स्वालम्बनको पारस्पारिक अभ्यासको लागि आपसी साझा बनधन(कमन बण्ड) (२) व्यावसायिक स्तरमा सेवा सञ्चालन गर्न आवश्यक सदस्य संख्या (३) संस्था सञ्चालनमा सदस्यको सहभागितामूलक लोकतान्त्रिक नियन्त्रण कायम हुने गरी पायक पर्ने स्थान ।	संघीय ऐन अनुसार स्पष्ट पारिएको
दफा (१५) को उपदफा २	दफा(१५) को उपदफा (२) दर्ता हुँदाका बखत एक स्थानीय तहभित्र कार्यक्षेत्र कायम गरी व्यवसाय सञ्चालन गरेका सहकारी संस्थाले यस ऐन तथा सहकारी सम्बन्धी संघीय कानून बमोजिम कार्य क्षेत्र बिस्तार गरी एक स्थानीय तह वा जिल्ला भन्दा बढी र एक प्रदेश तहभित्र कार्यक्षेत्र कायम गर्न सक्नेछन् ।	दफा (१६) को उपदफा (३) दर्ता हुँदाका बखत एक स्थानीय तह वा जिल्ला वा सो भन्दा बढी कार्यक्षेत्र कायम गरी व्यवसाय सञ्चालन गरेका सहकारी संस्थाले यस ऐन तथा सहकारी सम्बन्धी संघीय कानून बमोजिम कार्य क्षेत्र बिस्तार गरी एक स्थानीय तह वा जिल्लाभन्दा बढी र एक प्रदेश तहभित्र कार्यक्षेत्र कायम गर्न सक्नेछन् ।	एक स्थानिय तह भन्दा बढी कार्यक्षेत्र भएको सस्थाहरु पनि हुने भएकोले सो को बारेमा पनि प्रष्ट हुनु पर्ने भएकोले
दफा (२१)	कार्यक्षेत्रमा आधारित र सदस्य केन्द्रित भई आफ्ना सदस्यहरूको आर्थिक, सामाजिक तथा सांस्कृतिक उन्नयन गर्नु संस्था वा संघको मुख्य उद्देश्य हुनेछ	दफा २२ को कार्यक्षेत्रमा आधारित र सदस्य केन्द्रित भई आफ्ना सदस्यहरूको आर्थिक, सामाजिक, सांस्कृतिक तथा पर्यावरण उन्नयन गर्नु संस्था वा संघको मुख्य उद्देश्य हुनेछ ।	सहकारीले पर्यावरणमा पनि कार्य गर्ने भएकोले
दफा (२२)		दफा २३ को (ट) संघले आफ्ना सदस्य सस्थाहरुको नियमन र अनुगमन	संघलाई उत्तरदायित्व बनाउँन
		२४.**<u>प्रदेश सहकारी संघको कार्य :</u>** प्रदेश सहकारी संघले सदस्यको हित प्रवर्द्धनका लागि देहाय बमोजिमका कार्य गर्नेछ । (१) सहकारी मुल्य, मान्यता र सिद्धान्तको परिपालना गर्ने, गराउँने, (२) प्रदेशमा सदस्यको हित प्रबर्द्धनका लागि नेतृत्वदायी भूमिका निर्वाह गर्ने । (३) सहकारी क्षेत्रको प्रवर्द्धनको लागि संघीय सरकार,प्रदेश सरकारका बिभिन्न निकाय	उत्तरदायित्व संघहरु निर्माण गर्न र केही सुदृढीकरणको लाीग

		र राष्ट्रिय सहकारी महासंघसंग समन्वय र सहकार्य गर्ने (४) सहकारी क्षेत्रको व्यवसाय प्रवर्द्धनका लागि व्यावसायिक तथा बजार अध्ययन,अनुसन्धन गर्ने,गराउँने , (५) बजार सुचना प्रणालीको बिकास गर्ने (६) सहकारी शिक्षा,तालिम र सूचना प्रदान गर्ने गराउँने (७)संस्था,संघहरु र राष्ट्रिय सहकारी महासंघ बीचको पारस्परिक सहयोग गर्ने गराउँने, (८) राष्ट्रिय सहकारी महासंघ संगको समन्वयमा सहकारी क्षेत्रमा सुशासन प्रवर्द्धन गर्ने (९) प्रचलित कानूनको अधिनमा रहि बिभिन्न राष्ट्रिय/अन्तरराष्ट्रिय संघ संस्थाहरुसंग समन्वय र सहकार्य गरी प्रदेशमामा सहकारी संघ सस्थाको सुशासन र प्रबर्द्धन गर्ने (१०) बिनियममा उल्लेखित कार्यहरु गर्ने ।	
दफा(२३)	दफा(२३)	दफा(२३) लाई दफा (२५) परिवर्तन गरी क्रमश परिवर्तन गर्दै जाने ।	दफा मिलाउँनु पर्ने भएकोले
दफा(२६)को उपदफा २	यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि प्रदेश सरकारका निकायहरू, स्थानीय तहका साथै संस्थाको कार्यक्षेत्रभित्रका सहकारी विद्यालय र सामुदायिक विद्यालय, गुठी, स्थानीय क्लब, स्थानीय तहमा गठन भएका उपभोक्ता समूहहरू संस्थाको सदस्य हुन बाधा पर्ने छैन ।	दफा २८ को उपदफा (२) यस ऐनमा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि,नेपाल सरकार, प्रदेश सरकारका निकायहरू, स्थानीय तहका साथै संस्थाको कार्यक्षेत्र भित्रका सहकारी विद्यालय, प्राबिधिक शैक्षिक संस्था, सामुदायिक विद्यालय, गुठी, बिधालयहरु, क्याम्पसहरु, स्थानीय क्लब, स्थानीय तहमा गठन भएका उपभोक्ता समूहहरू, गैर नाफामुलक संस्थाहरु, उत्पादन र सेवामुलक संघ/संस्थाहरु सहकारी संस्थाको सदस्य हुन बाधा पर्ने छैन ।	स्पष्ट पार्न लाई
दफा २८ को उपदफा १	कुनै व्यक्ति एक स्थानीय तहको एकै प्रकृतिका एकभन्दा बढी संस्थाको सदस्य हुन पाउने छैन । तर यो ऐन प्रारम्भ हुनु अघि कुनै व्यक्ति एकै प्रकृतिको एकभन्दा बढी संस्थाको सदस्य रहेको भए यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले तीन वर्षभित्र कुनै एक संस्थाको मात्र सदस्यता कायम राख्नु पर्नेछ ।	दफा ३० को उपदफा (१) कुनै व्यक्ति एक स्थानीय तहको एकै प्रकृतिका एकभन्दा बढी संस्थाको सदस्य हुन पाउने छैन । तर यो ऐन प्रारम्भ हुनु अघि कुनै व्यक्ति एकै प्रकृतिको एकभन्दा बढी संस्थाको सदस्य रहेको भए संघिय ऐन बमोजिम हुने छ ।	संघिय ऐनमा व्यवस्था भएकोले
दफा ३६ को उपदफा (५)	दुई हजार वा सोभन्दा बढी सदस्य भएको संस्थाले साधारण सभा गर्दा समान कार्यसूचीमा तोकिए बमोजिम सदस्य संख्याको आधारमा स्थानीय तह वा वडामा सञ्चालक सदस्यहरूलाई पठाई साधारण सभा गर्न र त्यस्तो सभाको निर्णय प्रमाणित गर्न प्रतिनिधिहरू छनौट गरी त्यस्ता प्रतिनिधिहरूको उपस्थितिको सभाले अन्तिम निर्णय प्रमाणित	दफा ३८ को उपदफा (५) संघीय सहकारी ऐन २०७४ बमोजि तोकिएको व्यवस्था अनुसार वा दुई हजार भन्दा बढी सदस्य भएको संस्थाले कम्तीमा एक हजार सदस्य उपस्थित हुने व्यवस्था सहित प्रतिनिधी मूलक उपस्थिती सहित साधारण सभा गर्न सक्ने छ ।	साधारण सभालाई व्यबस्थित गर्न

	गर्ने व्यवस्था मिलाउन सक्नेछ ।		
दफा ३७ को उपदफा (१)	सहकारी संस्थामा साधारण सभाबाट निर्वाचित एक सञ्चालक समिति रहनेछ । तर एउटै व्यक्ति लगातार एउटै पदमा दुई पटकभन्दा बढी सञ्चालक हुन पाउने छैन ।	दफा ३९ को उपदफा (१) सहकारी संस्थामा साधारण सभाबाट निर्वाचित एक सञ्चालक समिति रहनेछ सञ्चालक समिती बनाउँदा नेतृत्व हस्तान्तरण तथा समावेशी सिद्धान्तलाई पनि महत्व दिनु पर्ने छ ।	कानून बमोजिम
दफा ३७ को उपदफा (५)	कुनै व्यक्ति एकै समयमा एक मात्र सहकारी संस्थाको सञ्चालक हुन सक्नेछ ।	दफा ३९ को उपदफा (५) कुनै व्यक्ति एकै समयमा एक मात्र प्रारम्भिक सहकारी संस्थाको सञ्चालक हुन सक्नेछ ।	स्पष्ट पार्न
दफा ३७ को उपदफा (८)	संघीय संसद, प्रदेश सभा, जिल्ला सभा, गाउँ सभा वा नगर सभामा निर्वाचित वा मनोनित भई पदमा बहाल रहेको व्यक्ति सहकारी संस्थाको सञ्चालक समिति वा लेखा समितिमा निर्वाचित वा मनोनित हुन पाउने छैन ।	दफा ३९ को उपदफा (८) स्थानिय तहको वडा अध्यक्ष, प्रमुख, उपप्रमुख, अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारका बहालवाला मन्त्री, नियमकारी निकायमा तथा सरकारबाट आयोगमा नियुक्ती भएका व्यक्ति सहकारी संस्थाको सञ्चालक समिति वा लेखा समितिमा निर्वाचित वा मनोनित हुन पाउने छैन ।	नियमन तथा अनुगमन गर्नु पर्ने र कार्यकारी भएकोले
दफा ३७ को उपदफा (९)	यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत संघीय संसद, प्रदेश सभा, जिल्ला सभा, गाउँ सभा वा नगर सभामा निर्वाचित वा मनोनित भई पदमा बहाल रहेको व्यक्ति सहकारी संस्थाको सञ्चालक समिति वा लेखा समितिमा निर्वाचित वा मनोनित भएको भएमा यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले तीन महिनाभित्र आफ्नो पदबाट राजीनामा दिनु पर्नेछ ।	दफा ३९ को उपदफा (९) यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत वडा अध्यक्ष, प्रमुख, उपप्रमुख ,अध्यक्ष, उपाध्यक्ष, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारका बहालवाला मन्त्री, नियमकारी निकायमा तथा सरकारबाट आयोगमा नियुक्ती भएका व्यक्ति सहकारी संस्थाको सञ्चालक समिति वा लेखा समितिमा निर्वाचित वा मनोनित भएको भएमा यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले तीन महिनाभित्र आफ्नो पदबाट राजीनामा दिनु पर्नेछ ।	नियमन तथा अनुगमन गर्नु पर्ने कार्यकारी भएकोले सहकारीलाई व्यवस्थित गर्न
दफा ३७ को उपदफा (१०)	(१०) सहकारी संस्थाको दर्ता तथा नियमन गर्नको लागि स्थापित प्रदेश सरकारको निकायमा कार्यरत कुनै पनि कर्मचारीले सहकारी संस्थाको सञ्चालक समितिमा निर्वाचित वा मनोनित हुन पाउने छैन । यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत त्यस्तो निकायमा कार्यरत कर्मचारी सहकारी संस्थाको सञ्चालक समितिमा निर्वाचित वा मनोनित भएको भएमा यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले तीन महिनाभित्र सञ्चालक समितिको पदबाट राजीनामा दिनु पर्नेछ ।	दफा ३९ को उपदफा (१०) सहकारी संस्थाको दर्ता तथा नियमन गर्नको लागि स्थापित स्थानिय तह र प्रदेश सरकार तथा संघीय सरकारको निकायमा कार्यरत कुनै पनि कर्मचारीले सहकारी संस्थाको सञ्चालक समितिमा निर्वाचित वा मनोनित हुन पाउने छैन । यो ऐन प्रारम्भ हुँदाका बखत त्यस्तो निकायमा कार्यरत कर्मचारी सहकारी संस्थाको सञ्चालक समितिमा निर्वाचित वा मनोनित भएको भएमा यो ऐन प्रारम्भ भएको मितिले तीन महिनाभित्र सञ्चालक समितिको पदबाट राजीनामा दिनु पर्नेछ ।	नियमन तथा अनुगमन गर्नु पर्ने भएकोलै सहकारीमा सुशासन कायम गर्न
दफा ५६को (२) उपदफा (१)	उपदफा (१) बमोजिमको कोषको प्रयोग संघीय कानून व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ ।	दफा ५८ (२) को उपदफा (१) बमोजिमको कोषको प्रयोग संघीय कानूनमा व्यवस्था भए बमोजिम हुनेछ ।	
दफा ५६को		५८(३) प्रदेश सहकारी प्रवर्द्धन कोषको व्यवस्था: संघीय सहकारी ऐन बमोजिम सुदूरपश्चिम	उपदफा थप गरिएको

		प्रदेशको सहकारी संघ/संस्थाले सहकारी प्रवर्द्धन कोषमा जम्मा भएको रकममा नघटने गरी मन्त्रालयले रकम जम्मा गरी प्रदेश सहकारी प्रवद्धन कोषको व्यवस्था गर्नु पर्ने छ । ४) उपदफा(३) बमोजिमको कोषमा राखेको रकममध्येबाट कम्तीमा एक तिहाई रकममा नघटने गरी प्रदेश सहकारी संघलाई छुट्टयाएपछि बिषयगत प्रदेश सहकारी संघ, जिल्ला सहकारी संघ र बिषयगत सहकारी संघलाई तोकिएबमोजमको रकम उपलब्ध गराउँनु पर्नेछ । ५) उपदफा ३ बमोजिम जम्मा भएको रकम बितरण गर्न :- सम्बन्धित मन्त्रालयको मन्त्रीको संयोजकत्वमा प्रदेश सहकारी संघ को अध्यक्ष, मन्त्रालयको सचिव, अर्थ मन्त्रालयको उपसचिव, प्रदेश बचत संघको अध्यक्ष, प्रदेश संघहरुको सञ्चालकहरु मध्येबाट एक जना मन्त्रीले मनोनित एक जना सदस्य र रजिष्ट्रार सदस्य सचिव भएको एक समिति रहनेछ । ६) उपदफा (४) बमोजिम प्राप्त रकममध्ये कम्तीमा पचास प्रतिशत रकम सहकारी व्यवसाय प्रवर्द्धन वा पूर्वाधारमा लगानी गरी बाँकी रहेको रकम शिक्षा सुचना र तालिम, बजार प्रवर्द्धन र अनुगमन लगायतको कार्यमा खर्च गर्नु पर्नेछ । ७) उपदफा (४) बमोजिम प्राप्त रकम सम्बन्धित संघले अलग्गै हिसाब राखी प्रचलित कानून बमोजिम लेखापरिक्षण गराई सो को विवरण तोकिए बमोजिम सार्वजनिक गर्नु पर्ने छ । ८) उपदफा (४) बमोजिम प्राप्त हुने रकमका् खर्च तथा उपलब्धी विवरण प्रदेश सहकारी संघ र सहकारी महाशाखा समक्ष पेश गर्नु पर्ने छ । ९)उपदफा (४) बमोजिम प्राप्त रकमको दुरुपयोग वा अन्य काममा प्रयोग भएको पाइएमा रजिष्ट्रार वा रजिष्ट्रार बाट अधिकार प्राप्त अधिकारीले असुल उपर गराई कोषको रकम उपलब्ध गराउँन रोक लगाउन सक्नेछ ।	
दफा ६२ उपदफा १	**लेखापरीक्षकको नियुक्ति** :(१) सहकारी संस्थाको लेखा परीक्षण सम्बन्धी कार्य गर्न प्रचलित संघीय कानून बमोजिम इजाजत पत्र प्राप्त लेखापरीक्षकहरू मध्येबाट साधारण सभाले एकजना लेखापरिक्षक नियुक्ति गर्नेछ ।	**दफा ६४ को उपदफा (१) लेखापरीक्षकको नियुक्ति** :(१) सहकारी संस्थाको लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्य गर्न प्रचलित संघीय कानून बमोजिम इजाजत पत्र प्राप्त लेखापरीक्षकहरू मध्येबाट साधारण सभाले एकजना लेखापरिक्षक र एक जना बैकल्पिक लेखा परिक्षक नियुक्ति गर्नेछ ।	लेखा परिक्षक एकजना मात्र तोक्दा निजलाई भवितव्य भै कार्य गर्न असमर्थ भएमा व्यबस्थापनका लागि
अनुसूची १	दफा ११ को उपदफा १ सँग सम्बन्धीत दर्ता दरखास्तको निबेदनमा श्री दर्ता	दफा १२ को उपदफा १ सँग सम्बन्धित दर्ता दरखास्तको निबेदन	अनुसूची १ को दफा ११

	अधिकारीज्यू	"दर्ता अधिकारी" भन्नाले रजिष्टार अधिकारी सम्झनु पर्दछ।	संशोधन भई १२ भएकोले
अनुसूची २	दफा १२ को उपदफा १ सँग सम्बन्धित सहकारी दर्ता प्रमाण पत्रको नमुना सुदूरपश्चिम प्रदेश दर्ता अधिकारीको कार्यालय	दफा १३ को उपदफा १ सँग सम्बन्धित सहकारी दर्ता प्रमाण पत्रको नमुना सुदूरपश्चिम प्रदेश "दर्ता अधिकारीको" कार्यालय भन्नाले रजिष्टार अधिकारीको कार्यालय सम्झनु पर्दछ।	अनुसूची २ को दफा १२ संशोधन भइ १३ भएको

माननीय सभामुख महोदय,

उपरोक्त संशोधन तथा थप गर्नु पर्ने विषयहरु सुदूरपश्चिम प्रदेशको सहकारी सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक २०७५ मा समावेश गरि उक्त विषयलाई विधेयकको अंग बनाइ सभामा निर्णयार्थ प्रस्तुत हुन सुदूरपश्चिम प्रदेशको प्रदेश सभा नियमावली, २०७४ को नियम ११९ बमोजिम यो प्रतिबेदन प्रस्तुत गरेको छु। अन्तमा यो प्रतिबेदन तयार पार्न सहयोग पुऱ्याउँने सचिवालयका कर्मचारी सहित सम्पूर्ण सामाजिक विकास समितिका माननीय सदस्यज्यूहरु हार्दिक आभार व्यक्त गर्दै धन्यवाद दिन चाहान्छु।

प्रस्तुतकर्ता
माननीय कुन्ती जोशी
सभापति
सामाजिक विकास समिति

सुदूरपश्चिम प्रदेश

१०. **माननीय सदस्यहरू,**

सुदूरपश्चिम प्रदेशको सहकारी सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक, २०७५ माथिको आजको कार्वाही यही समाप्त हुन्छ।

११. **माननीय सदस्यहरु**

आजको बैठकको कार्वाही यही समाप्त हुन्छ।

अर्को बैठक मिति २०७५ साल माघ महिनाको १४ गते सोमबार दिनको २:०० बजे बस्ने भएकोले उक्त समय सम्मको लागि बैठक स्थगित भएको घोषणा गर्दछु।